

BOLALAR KIYIMIDAGI NUQSONLARNI ANIQLASH

*O'zbekiston tuman 2-son texnikum
maxsus fan o'qtuvchisi*

Axmadaliyeva Xadichabonu Abdukarim qizi

Annotatsiya. Mazkur maqolada bolalar kiyimlarida uchraydigan nuqsonlar, ularning kelib chiqish sabablari hamda aniqlash usullari haqida ma'lumot berilgan. Tikuvchilik mahsulotlari sifatini nazorat qilishda nuqsonlarni vaqtida aniqlash muhim ahamiyatga ega. Ayniqsa bolalar kiyimlarida qulaylik, xavfsizlik va sifat birinchi o'rinda turadi. Maqolada tikuv jarayonida uchraydigan asosiy kamchiliklar va ularni bartaraf etish usullari yoritilgan.

Kalit so'zlar. Bolalar kiyimi, nuqson, sifat nazorati, chok, gazlama, tikuv buyumi, dazmollash, furnitura, tikuvchilik.

Kirish. Tikuvchilik sanoatida sifatli mahsulot tayyorlash muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Ayniqsa bolalar kiyimlarini tayyorlashda sifat, qulaylik va xavfsizlikka katta e'tibor beriladi. Bolalar kiyimlari yumshoq, yengil va bolaning harakatiga mos bo'lishi kerak. Kiyim tayyorlash jarayonida ayrim nuqsonlar paydo bo'lishi mumkin. Bunday nuqsonlar kiyimning tashqi ko'rinishi va sifatiga salbiy ta'sir qiladi. Shu sababli tayyor mahsulotni sifat nazoratidan o'tkazish va nuqsonlarni vaqtida aniqlash zarur hisoblanadi.

Bolalar kiyimida uchraydigan asosiy nuqsonlar. Bolalar kiyimida uchraydigan nuqsonlar turli xil bo'ladi. Ular asosan noto'g'ri bichish, sifatsiz tikish yoki noto'g'ri dazmollash natijasida yuzaga keladi.

Chok nuqsonlari. Chok nuqsonlari eng ko'p uchraydigan kamchiliklardan biridir.

Bunda quyidagi holatlar kuzatiladi:

choklarning qiyshiq tikilishi;

chok oralig'ining notekisligi;

iplarning osilib qolishi;

chokning bo'sh yoki juda tortilgan holda tikilishi.

Bunday nuqsonlar kiyimning mustahkamligiga salbiy ta'sir qiladi. Ayniqsa bolalar kiyimida choklar mustahkam bo'lishi zarur.

Gazlama bilan bog'liq nuqsonlar Gazlama noto'g'ri tanlansa yoki noto'g'ri bichilsa kiyim sifatsiz chiqadi. Gazlamada quyidagi nuqsonlar bo'lishi mumkin:

gazlamaning tortilib qolishi;

rangning notekisligi;

gazlama yuzasidagi dog'lar;

naqshlarning mos tushmasligi.

Bolalar kiyimida yumshoq va tabiiy gazlamalardan foydalanish tavsiya etiladi. O'lcham bilan bog'liq nuqsonlar. Noto'g'ri o'lcham olish kiyimning gavdaga mos kelmasligiga sabab bo'ladi. Kiyim juda tor yoki juda keng chiqishi mumkin. Bu esa bolaning harakatiga noqulaylik tug'diradi.

O'lcham nuqsonlari quyidagicha bo'ladi:

yeng uzunligining teng chiqmasligi;

etak uzunligining notekisligi;

yelka qismlarining noto'g'ri joylashishi.

Dazmollash nuqsonlari

Namlab-isitib ishlov berish noto'g'ri bajarilganda kiyimda turli kamchiliklar yuzaga keladi. Masalan: gazlamaning kuyishi;

choklarning noto'g'ri yotishi;

burmalarning notekis chiqishi.

Har bir gazlama turi uchun mos harorat tanlanishi kerak.

Furnitura nuqsonlari

Bolalar kiyimida tugma, fermuar va boshqa bezaklar mustahkam o'rnatilishi zarur. Agar furnituralar yaxshi tikilmasa, ular uzilib ketishi mumkin. Bu esa bolaning xavfsizligiga xavf tug'diradi. Nuqsonlarni aniqlash usullari Bolalar kiyimlaridagi nuqsonlarni aniqlash uchun mahsulot sinchiklab tekshiriladi. Sifat nazorati quyidagi bosqichlarda amalga oshiriladi:

Tashqi ko'rinishni tekshirish

Kiyim yorug' joyda ko'zdan kechiriladi. Choklar, bezaklar va gazlama holati nazorat qilinadi.

O'lchamlarni tekshirish

Kiyim detallari santimetr lenta yordamida qayta o'lchanadi. O'lchamlarning bir xil bo'lishi tekshiriladi.

Choklarni nazorat qilish Choklarning mustahkamligi va tekisligi tekshiriladi. Ip uzilishi yoki chok qiyshayishi aniqlansa qayta tikiladi. Dazmollash sifatini tekshirish Kiyimning tekisligi va shakli nazorat qilinadi. Gazlamada kuygan yoki ezilgan joylar bo'lmasligi kerak. Nuqsonlarni bartaraf etish usullari Aniqlangan nuqsonlar imkon qadar tez bartaraf etiladi. Qiyshiq choklar qayta tikiladi, osilib qolgan iplar kesiladi va noto'g'ri dazmollangan joylarga qayta ishlov beriladi. Agar detal noto'g'ri bichilgan bo'lsa, ayrim hollarda u qayta bichiladi. Furnituralar bo'sh bo'lsa, ular mustahkam qayta tikiladi.

Xulosa: Bolalar kiyimlarida sifat va xavfsizlik muhim o'rin tutadi. Tikuv jarayonida yuzaga keladigan nuqsonlarni vaqtida aniqlash kiyim sifatini oshirishga yordam beradi. Choklar, gazlama, furnitura va dazmollash ishlari doimiy nazorat

qilinishi kerak. Sifatli tayyorlangan bolalar kiyimi qulay, chiroyli va foydalanish uchun xavfsiz bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Tikuvchilik texnologiyasi darsligi.
2. Kiyim konstruksiyalash asoslari.
3. Tikuv buyumlariga ishlov berish texnologiyasi.
4. Yengil sanoat va tikuvchilik bo'yicha o'quv qo'llanmalar.